

A X. zsinat 13. ülészakájának első napjáról

Aszód – Az Aszódi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium ad otthont 2016. november 18-án és 19-én a zsinat novemberi ülészakájának. Az eseményekről igyekszünk folyamatosan frissülő anyagunkban tudósítani. ELSŐ NAP. – KÉPEKKEL, CSATOLT ANYAGOKKAL!

9.00

A zsinaton áhítatot tartott **Szemerei János** püspök, majd megkezdődött az első ülés, amelyen **Abaffy Zoltán**, a zsinat nem lelkeszi elnöke elnökölt. Sor került a zsinati elnökség beszámolójára, Abaffy Zoltán ismertette az utóbbi hónapok neves eseményeit.

Ezután a bizottsági elnökök beszámolója következett. A törvényelőkészítő bizottság vezetője, **Ittész András**, elnök a zsinati határozat a nyelvhelyességi javításokról tárgykörben szólt.

A teológiai bizottság elnöke, **Orosz Gábor Viktor** sajnos nem küldött beszámolót és nem is jelent meg az ülésen, így az ő jelentésére nem került sor. (Orosz Gábor Viktor írásban kérte kimentését az ülészakon való részvétele alól.)

Solt-Száraz Csengének az ügyrendi bizottság elnökének beszámolójára került sor ezután. Az ügyrend módosítására sajnos most sem kerülhetett sor, mert nincsen jelen annyi zsinati tag, amely az érvényes szavazáshoz szükséges lenne.

A bajor zsinat képviselői nem jöttek el a zsinatra, így az ő köszöntésükre nem kerülhetett sor.

9.50

A második ülésen **Tölli Baláznak**, a zsinat nem lelkeszi alelnökének vezetésével sor került az országos tisztségviselők éves beszámolóira.

Gáncs Péter elnök-püspök beszámolója a Jubileumi esély: legyünk végre teológusok! címet viselte és cikkünkhöz csatolt fájlként végig elolvasható. Szövegét a reformáció 500. évfordulójának célegyenesébe fordulva, felütésként Luther híres tézise az „oratio, meditatio, tentatio faciunt theologum” egyes gondolatai köré csoportosította.

10.20

Hozzászólások érkeztek a jelentéssel kapcsolatban, **Stermeczki András**, **Solt-Száraz Csenge** és **Fábri György**, valamint **Rück András**, **Detre János** reflektáltak a beszámoló egyes gondolataira. A hitoktatással és a politikai állásfoglalásokkal kapcsolatban kérdezték a püspököt.

10.55

A zsinati tagok elfogadták a jelentést.

Most **Pröhle Gergely** országos felügyelő éves jelentése következik. A jelentést szintén a mellékletek között találják meg.

Az országos felügyelő reflektált közéleti kérdésekre, a migráció által felvetett problémákra, egyházunk nyilvános megnyilvánulásaira, a pályázati forrásokra, az intézmény-átadásokra, az 1%-os bevételek alakulására és az egyházi médiumok fejlődésére is. Szólt egyházunk belső életét elemezve intézményeinkről, a lelkészképzésről, a hitoktatásról, a gyülekezetek jogi személyisége kapcsán kialakult vitáról.

11.10

A felügyelői jelentést elfogadták.

11.38

Hafenscher Károly zsinati lelkeszi elnök jelentésével folytatódott az ülés. A szöveg A félelem lelkét adta nekünk az Isten? NEM! címet kapta. 2017-re tekintve intett arra, hogy ne pusztán eseménykövetők, hanem Krisztus-követők legyünk. A gyökereket komolyan véve, de valóban jövőorientáltan a mában kell élnünk - intett a zsinati lelkeszi elnök.

A beszámolót a zsinati tagok elfogadták.

11.51

Abaffy Zoltánnak, a zsinat nem lelkeszi elnökének beszámolója következik.

Abaffy szomorúan számolt be **Dobrovolni Máté** zsinati tag és bizottsági tag lemondásáról, majd az előző ülészakok munkájára tért ki. Ezután önvizsgálatra szólította fel a zsinati tagokat, majd a missziói tevékenység megújítására irányította a tekinteteket. Megkerülhetetlennek ítélte a struktúra kérdésének megtárgyalását, felszólított a felmerülő kérdésekre való mielőbbi válaszadásra.

A beszéd közben sor került a déli imádságra is.

12.08

Hozzászólások kezdődtek.

Fábrí György kritikai megjegyzést tett a zsinat munkáját illetően, hiszen a beszámolókból látszik, hogy bár a zsinati vezetők mindent megtettek annak érdekében, hogy számos kérdésben előrelépés történjen, de sajnos ez mégsem volt így.

Tóth Melinda Anna szerint nem csak a negatívumokról, a bizonytalanságokról kellene szólni a beszámolóknak, hanem vannak igenis értékeink, a kösziklára - amely megvettetett - tudunk építeni.

12.20

A szavazást a jelentés elfogadásáról leállították.

Pröhle Gergely országos felügyelő a mai délelőtt rezüméjét önmaga és a zsinati tagok számára is megfogalmazva elmondta, hogy sajnos úgy érzi, nem jutottunk el A-ból B-be. Számos olyan kérdés maradt nyitva, amelynek tisztázása fontos lenne. Elpuskázott lehetőségnek ítélte az alkalmat és azt kérte, hogy úgy ne menjünk el, hogy a jelentések tartalmáról nem beszélünk.

Tölli Balázs szerint napirend módosításra és konkrét határozati javaslatra lenne szükség a felvetett kérdéssel kapcsolatban.

Ittész András a generálódott feszültségre és indulatosságra reagálva elmondta, hogy minden országos tisztségviselő törvényi kötelessége az éves beszámolók elkészítése. A zsinat munkájának kritizálását saját magunk kritikájával kell kezdenünk - mondta.

Lázár Zsolt egyetértett az előtte szólóval és alátámasztotta azt, hogy ne a beszámolók idején foglalkozzanak a konkrét kérdésekkel. Műhelymunkára és előkészítésre van szükség.

Kendeh Gusztáv azt javasolta, hogy a bizottsági beszámolókat ne csak beadni kelljen, hanem igenis a bizottsági vezetők tartsák meg azokat, legyen róluk vita és így legyen a működési területeknek visszajelzése.

Abaffy Zoltán megjegyezte, hogy a műfaji kérdések sajnos elviszik mondanivalójának summáját. Vitázott az országos felügyelővel, hogy most kellene minden fontos kérdést megtárgyalniuk. Visszatérő témák voltak mind a négyük beszámolóiban, amelyek aztán a két nap zsinati ülés alatt vissza fognak térni és tárgyalásra kerülnek.

Sztrócai András arra hívta fel a figyelmet, hogy sajnos a falvak elhalásra vannak ítélve, onnan a hívek elmennek, így a lehetőségek beszűkülnek. Megállapította, hogy nincsenek kihasználva a hitoktatási lehetőségek. Javasolta szoktassák hozzá a gyerekeket már az iskolában az adakozásra. A hazaszeretetre kell nevelni és nem szabad, hogy a liberális kozmopolita nézetek domináljanak. Meg kell találni a módszereket arra, hogy megakadályozzuk a fogyást.

Megjegyezte, hogy a migráció romba dönti Európát, össze kell fogni a megmaradásért. Mindenféle megmértelyező gondolat mögé kell állni.

A zsinati tagok elfogadták végül a zsinat nem lelkészi elnökének a jelentését.

12.45

Következik a harmadik ülés, amelyet **Abaffy Zoltán** a zsinat nem lelkészi elnöke vezet. A téma a Magyarországi Evangélikus Egyház 2017. évi költségvetése lesz.

Előterjesztő: **Pröhle Gergely** országos felügyelő és **Lőrincz Szabolcs** gazdasági igazgató, operatív igazgató-helyettes.

A költségvetésben prioritásként kezelték a hitoktatók és a hitoktatás ösztönzését, az ifjúsági munka megerősítését, ifjúsági vezetőképzést, a lelkészi munka minőségbiztosításának rögzítését, a lelkészi életpályamodell. A 2017-es évre tekintettel a Reformációi Bizottság számára átcsoportosításra kerülnek összegek, többletköltségként szerepel az Üllői úti székház felújításának befejezése. Az országos felügyelő méltatta a Deák téri Insula Lutherana minőségi terének létrejöttét. Fontos lenne, ha az Üllői út is ilyen fajsúlyos kisugárzást kaphatna.

12.50

Lőrincz Szabolcs elmondta, hogy az egyházi működési feladatok határozták meg az idei költségvetési felosztást. Az állami céltámogatások a köznevelési feladatokra, a diakóniai feladatokra, a gyűjteményi feladatokra, és a kisteleplései támogatásokra lesznek felhasználva. Az elkülönített alapok jelentős tartalékokkal rendelkeznek, így a Zelenka Pál Evangélikus Szolidaritási Alap, a befektetési alap, valamint az oktatási és a diakóniai feladatokra fordítható alapok is. A 2016-os maradványkeretéről 2017 májusi zsinaton lehet majd rendelkezni.

Az egyház szabadon felhasználható bevételei az ingatlanjáradékból és az egyszázalékos bevételekből erednek. Bár az egyszázalékos felajánlás összege nőtt, mégis a 2017-es felhasználhat összeg jelentősen nem nőtt. 2016-ban a 2015. adóévről nyilatkozók közül 63.676 fő adta az evangélikus egyháznak adójuk 1%-át, amely 2,8%-kal, azaz 1.753 fővel magasabb az előző évinél. Az általuk felajánlott összeg 285.417.162,- Ft, amely 7,7%-kal, azaz 20.394.030,- Ft-tal több az előző évi összegnél.

A Magyarországi Evangélikus Egyház költségvetésének 2017. évi bevételi főösszegét 16.796.100.000,- forintban, kiadási főösszegét 15.490.700.000,- forintban állapították meg. A dokumentumok részletesen a zsinati tagok rendelkezésére lettek bocsátva.

13.10

Fábrí György két határozati javaslatot is tett. Az egyik szerint komolyan kellene a gyülekezetplántálást támogatni és el kell gondolkodni az egyházfinanszírozás új útjairól, az elkötelezett hívek tizedadásáról.

Gáncs Péter püspök szerint kilenc gyülekezet plántálása nem csak anyagi feladatot ró az egyházra, hanem teológiáit is. Meg kell találni ehhez a megfelelő embereket és az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a szakirányú képzésüknek is be kell indulnia.

13.15

Fabiny Tamás püspök utalt más egyházak (baptista, református) példájának megismerésére. Az egyházfinanszírozás kérdésében tanulhatunk az Amerikai Evangélikus-Lutheránus Egyháztól (ELCA), mert az ő rendszerük hasonlít a legjobban a miénkhez.

Kalincsa Balázs elkeserítőnek tartotta, hogy sok lelkész gondolkodik az életpályája elhagyásán, ezért támogatja az életpályamodell kidolgozását.

Zsugyel János a Számvevőszék elnöke öröndetes változásnak ítélte, hogy az idei évben egy egyszerűsített táblázatot kaptak a zsinati tagok, így jobban átlátható a költségvetési tervezet.

Ezután **Isó Zoltán** és **Ittész András** röviden reagáltak a költségvetésre.

Muntag András szerint bár Zelenka Pál Alap jelenleg magas tartalékokkal rendelkezik, de nemsokára lesz egy hullám, amikor sok lelkész nyugdíjba fog menni, viszont a tendencia az,

hogy sajnos nincsen olyan mértékű jelentkezés a lelkészképzésre, amely biztosítaná az utánpótlást. El kellene gondolkodni azon, hogy hogyan motiválják a fiatalokat, hogy a lelkészi pályát válasszák.

13.42

Szavazásra kerül sor.

A költségvetést elfogadták.

13.51

Napirendi pontok módosításával most a tizedik ülés kerül előre, amelyen **Hafenscher Károly** elnököl és a tényfeltáró bizottság vezetője, **Mirák Katalin** számol be a bizottság munkájáról. **Pröhle Gergely** hozzászólásában megköszönte a bizottság munkáját és kérte, hogy az egyházi közvélemény figyelmét folyamatosan tartsuk fenn a témában az egyházi médiumainkban.

14.45

Az ebéd utáni ülésen **dr. Hafenscher Károly** a zsinat lelkészi elnökének elnökletével, **Ittész András** előterjesztésében a MEE hivatalos lapjának kiadásával kapcsolatos törvények módosításának általános és részletes vitájára kerül sor. Javasolják, hogy az Evangélikus Közlöny továbbra is maradjon fenn, de hogy milyen formában, az részleteiben szabályozható, de célszerűnek látszik, hogy papír alapon is elérhető legyen.

A zsinati tagok megszavazták a közlöny ügyében hozott törvényt.

15.08

A következő ülésen **Rostáné Piri Magda** lelkészi alelnök vezetésével kerül sor a missziói munkaág megújításának kérdéseire. **Hafenscher Károly** terjeszti elő A misszió a Magyarországi Evangélikus Egyház életformája és mandátuma című háromoldalas anyagot, amely mellékleteink között olvasható.

Mint ismeretes a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinatának elnöksége korábban felkérte az országos Missziói és Evangélizációs Bizottságot, hogy dolgozza ki a missziói munkaág megújításának irányvonalait. Az elmúlt közel három esztendőben a – jóllehet zajlott a feladat végrehajtása, kommunikációs, értelmezési félreértések és eltérő igények és elvárások nyomán nem született meg egy konszenzuson alapuló, a zsinat által megtárgyalt és elfogadott anyag. A misszióban érintett szolgálattelvők és a bizottság munkája, illetve a Teológiai Bizottság véleménye nyomán megszületett egy hatalmas (mintegy hetven oldalas) anyag, amely nem volt alkalmas érdemi tárgyalásra, de ezen értékek megtartására és a tárgyalhatóság érdekében született meg ez az összefoglaló anyag, abban a reményességben, hogy elindulhat az a folyamat, amellyel a ciklus végére lezárt missziói anyagot hagyhat jóvá egyházunk legfelsőbb döntéshozó testülete.

A kérdéshez **Lupták György**, **Stermeczki András** és **Lupták György**, valamint **Koháry Ferenc** is hozzászóltak. Kérdésként merült fel, hogy a lecsupaszított anyag és a konkrét lépéseket tartalmazó mega-beadvány milyen viszonyban vannak egymással, mik legyenek/lehetnek a további lépések. A MEE zsinata elvi támogatását adta a missziói anyaghoz.

15.30

A következő ülésen **Tölli Balázs** nem lelkészi alelnök vezetésével és **Krámer György** országos irodaigazgató előterjesztésében tájékoztatást kaptak a zsinati tagok az Üllői úti székház felújítási projektjéről.

Megtudtuk, hogy a 2015. októberében, sikeres ellenőrzéssel lezárult KEOP pályázat után a felújítás 2. ütemének kivitelezésére az elnökség által kijelölt három építőipari cég pályázati meghívása történt. A 2016. januári tenderbontáskor azonban kiderült, hogy mindhárom árajánlat jelentősen meghaladta a rendelkezésre álló keretösszeget. A beruházás sikeres megvalósítása érdekében több támogatási lehetőséget is felkutatva pályázatot adtak be a norvég alaphoz, látogató központ létrehozására a kormányzat felé. Sajnos ezek nem jártak

eredménnyel. Az építési munka 755.905.512.- + 27% ÁFA, azaz bruttó 960.000.000.-Ft. A versenyben a győztes a THERMO-ÉPGÉP. Az építési munkák határideje 2017. július 30.

15.35

A következő ülésen **Rostáné Piri Magda** vezetésével sor kerül a 2005. évi VIII. törvény módosítása – Az egyház intézményeiről tárgykörre.

Pröhle Gergely országos felügyelő az Evangélikus Országos Gyűjtemény törvényi szabályozásának témáját terjesztette elő. Ebben kezdeményezik az egyház országos gyűjteményeinek – Evangélikus Országos Levéltár, Evangélikus Országos Könyvtár, Evangélikus Országos Múzeum – integrálását, amelynek következtében 2017. január 1-jével új, önálló gazdálkodású gyűjteményi intézmény jönne létre, valamint annak működtetéséhez szükséges jogszabályi változtatások érdekében.

Kendeh Gusztáv kezdeményezte, hogy az egyházzenei munkaág is ide tartozhasson.

A zsinat támogatta az Evangélikus Országos Gyűjtemény létrehozását.

15.50

Krámer György előterjesztésében a Fejlesztési és Vagyongazdálkodási intézményi törvény szabályozásának vitája kezdődött.

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma 25/1/2016. (III. 17.) számú határozatában megalapította az Evangélikus Fejlesztési Irodát. Az alapító okirat szerint az intézmény feladata: A Magyarországi Evangélikus Egyház pályázatokkal és fejlesztésekkel kapcsolatos céljainak megvalósítása, feladatainak ellátása. Az intézmény megalapítása a pályázati fenntartási kötelezettségek miatt indokolt és sürgető volt, így más jogszabályi lehetőség híján, egyéb oktatási intézményként alakult meg. Az intézmény gazdálkodási jellegéből fakadóan a szakmai felügyeletet a gazdasági bizottság látja el. Mivel az országos presbitérium is észlelte a működési sajátosság és a törvényi lehetőségek közötti ellentmondást, a határozat szövegében a gazdasági-vállalkozási tevékenységet végző egyházi szervezet szabályozásának megalkotására kérte a zsinatot.

16.00

Ittész András előterjesztésében még ezen az ülésen sor került az igazgatótanácsok működésének szabályozására. A zsinat támogatta a törvényelőkészítő bizottság javaslata alapján, hogy az igazgatótanácsok összetételének és hatáskörének témakörét általános formában leveszik a napirendről, és csak akkor tűzik újra napirendre, ha valaki részleteiben is átgondolt és indokolt, szövegszerű törvénymódosító javaslatot nyújt be. Támogatták, hogy a jövő év folyamán történjen meg az intézményi törvény módosítása a kisebb jelentőségű témakörökben.

16.28

Napirendre került az ügyrend módosítása, **Solt-Száraz Csenge** előterjesztésében.

16.39

A napirend szerinti kilencedik ülésen **Tölli Balázs** elnökletével, **Abaffy Zoltán** előterjesztésében kezdődik az egyház háztartásáról szóló törvény általános vitája. Felmerült a közös teherhordozás kérdése, az egyházközségek, egyházmegyék és egyházkerületek, az országos egyház és az intézmények gazdálkodása, a gazdálkodási szabályzatok, költségvetés, bérszámolás, a vagyongazdálkodás, a támogatások kezelése, a gazdálkodási biztos intézménye, a kötelezettségvállalás, a pénzügyi ellenjegyzés, teljesítésigazolás, utalványozás, az egyházi gazdálkodás ellenőrzése, vezetői-, fenntartói, belső-, számvevőszéki ellenőrzés, a különböző szintű számvevőszékek működése, a civil szervezet és a gazdasági társaság alapításának kérdése.

Több hozzászólás is érkezett az általános vitához.

17.10

A következő ülésen **Rostáné Piri Magda** elnökletével egyházunk működésének szerkezeti egyszerűsítésének kérdése kerül napirendre **Próhle Gergely** országos felügyelő előterjesztésében.

A felügyelő elmondta, hogy mindenféle statisztikai adatból már régóta látszik, hogy a gyülekezetek drámaian fogynak és az intézményeink számának emelkedése sem hozta meg azt a várt eredményt, amely a fogyást megállíthatná. Tudja, hogy a Szentlélek erejére kell hagyatkozni, de tegyünk meg a magunk erejéből is mindent, amit tehetünk.

Épp ezért gondolkodni kezdtek azon, hogyan lehetne egy olyan rendszert kitalálni, amely legalább az erőforrásokkal jobban tud gazdálkodni. Azokat a gyülekezeteket, ahol az intézmények mérete és a vasárnap istentiszteletekre járók száma arányos, jobban kellene támogatni és meg kellene gátolni azt, hogy olyan területekre fektessünk energiát, ahol láthatjuk, hogy az evangélikusságnak már befellegzett. A felügyelő szerint nem kell idegenkedni a nyugati folyamat mintájával, ahol templombezárásokra sor kerül. Felvetette a kérdést, mikor mondjuk ki mi is azt, hogy bizonyos helyeken nem rendelkezünk már életképes egységekkel.

A javaslat szerint a héttagú elnökség megszüntetésével kiküszöbölhetőek lennének a párhuzamosságok.

Az országos presbitérium lenne az egyház operatív testülete és két ülés között pedig az országos elnökség (elnök-püspök és országos felügyelő) járna el.

A gyülekezetek működőképességének felmérése után csökkenteni kellene az egyházmegyék számát és meg kellene határozni ezek funkcióját.

Át kellene tekinteni valamennyi testület létszámát, hatáskörét, feladatát.

Az ötszáz éves jubileumra a gyülekezetépítési munkát prioritássá kellene tenni.

17.30

Lázár Zsolt szerint az egyház szanálása folyik ezekkel az intézkedésekkel, amikor a gyülekezetek támogatását akarják megvonni egyházvezetői szinten. Sajnálja, hogy a nagy egyházi projektekre milliárdokat adunk ki, de a kis gyülekezetek megmentésére nincsen pénz és ott struktúraváltást szorgalmaznak. Kiforratlan, szóbeszéd útján terjedő ötletelések kerülnek be a zsinat elé az új esperesi modellről. Nem tudja vállalni azt, hogy gyülekezeti lelkészként, esperesként ezekkel az ötletekkel a gyülekezetei elé álljon.

Próhle Gergely szerint valahol el kell kezdeni a változtatást. A nagy projektekkel nem furcsa fényűzés zajlik, hanem kultúramegmentés - mondta cáfolatul az esperes szavaira. Megpróbált az esperesi konferencián válaszokat kapni kérdéseire, de az esperesek nem voltak hajlandóak bökaszavas válaszokat sem adni.

Sztrókey Attila biztos abban, hogy aki ehhez a témához hozzászól, azt érdekli az egyház jövője és aggódik érte. Sajnos a népszámláláskor sokakat nem kérdeztek meg a felekezeti hovatartozásról. Az egyházi nyilvántartásban szereplő személyeken kívül fel kellene kutatni, vannak-e bizonyos településeken evangélikusok. A templom az Isten háza, rettenetes dolog ezt szanálni. Biztosan lesznek olyan helyek, ahol a templom elnéptelenedik, de missziós templomként még működhet és lehet, hogy később gyülekezet is szerveződik majd körülötte.

Sólyom Tibor hozzászólásában egyetértett az országos felügyelő diagnózisával. Lelkészcetrikus egyház vagyunk - mondta. - Feladatokat kellene adni a nem lelkészi munkatársaknak. A struktúra mellett ezt is be kellene építeni.

Hafenscher Károly szerint épp a gyülekezetek érdekében kell a szerkezetet egyszerűsíteni, de szó sincs arról, hogy struktúrárt kellene váltani. A grémiumokban az agyonterheltség miatt kell létszámot csökkenteni és az erőket másra kell fordítani. Javasolta, hogy próbáljuk meg félretenni a bizalmatlanságot. Intett arra, hogy együtt kell a jövő felé mennünk.

Fábri György örült a kialakult vitának és javasolta, hogy bármilyen modell javasloi dolgozzák ki véleményüket és adják be megtárgyalásra. Ő is tagadta az egyházvezetéssel szemben felhozott vádakat.

Isó Zoltán szerint a helyzet siralmas, de nem reménytelen, mert vannak élő gyülekezetek. Vannak halódó és kísérésre szoruló gyülekezetek is. De át kell gondolni a struktúraváltás előtt az illető személyek feladatait, csak akkor lehet belevágni.

Szabó Szilárd a teremben uralkodó lesújtó pesszimizmusról beszélve elmondta, hogy az ő hétköznapi szerencsére nem ilyenek szoktak lenni. Az országos felügyelő által ismertetett tényekkel ugyan nem lehet vitatkozni, de a struktúra az mindig meghatározza a működési területeket. Fontos, hogy a tisztségeket betöltő emberek hogyan töltik ki pozícióikat. Frusztrált az egyház vezetősége, mindenki felelősöket keres, hárítják a felelősséget lelkészekre, más vezetőkre, de ez nem jó irány.

Buday-Malik Adrienn úgy reflektált az előterjesztésre, hogy homályos előterjesztések kerültek a zsinat elé, nincsenek valódi helyzetfeltárások mögötte, nincsen meg a diagnózis. Véleménye szerint szakmailag képzett munkatársakra lenne szükség a lelkészek, esperesek és egyházvezetők mellett.

Fabiny Tamás szerint ilyen beszélgetéseket igenis le kell folytatni, tételezzünk fel egymásról jót a vita során. Ugyanazt akarjuk az egyházban, amely nem organizáció, hanem organizmus (1Kor 12).

Solt-Száraz Csenge szerint évek óta vannak jelek az egyház válságára. Humánerőforrás tekintetében egyházunk a kritikus szint alá süllyedt. Meg kellene az okokat találni a csökkenésre. Véleménye szerint kevés a láthatóan átadott élet, pedig az emberekben iszonyúan nagy a spirituális éhség. Ha mi ezt nem tudjuk megadni, akkor megtalálják máshol. Szükség lenne megújulásra, karizmatikus vezetőkre.

Győri Gábor sokat tanult és kapott a mai üléstől. Az egyházmegyék csökkentése defenzív szó, nem ezt kellene használni, hanem azt, hogy átcsoportosítás. Az espereseket helyzetbe kellene hozni.

Roncz Béla szerint a statisztikák sosem mutatnak megfelelő adatokat. Nyomon lehetne követni az elvándorló családokat, sőt a külföldön munkát vállalókat is. Nem csak a gyülekezeteket, hanem az iskolákat és az iskolalelkészi hálózatot is meg kellene erősíteni.

Bárdossy Tamás reméli, hogy végre elindul egy olyan folyamat, amelyet majd a végén siker koronáz meg.

Balicza Máté szerint fontos, hogy a szervezeti és a lelki kérdéseket ne állítsuk egymással szembe.

Kalincsák Balázs az átalakítás szó helyett a reformációt szeretné alkalmazni. Nem szabad elkeseredni, meg kell erősíteni egymást és bizakodva kell tekinteni a reformáció ünnepi éve elé. Alulról kellene építkezni, a gyülekezetek felől.

Rück András szerint ki kell menni a templomok falai közül is és lesz élet.

Stermeczki András szerint Mt 28,28 szerint nem csak evangélikusokban kell gondolkodni, mert a missziói parancs alapján mindenkire kell szólnunk.

Pröhle Gergely zárásként elmondta, hogy egy-egy pozitív tapasztalatból kiindulva nem lehet az egész egyház pozitív helyzetére következtetni. Nincsen vízió nélküli állapot egyházunkban, hiszen tudatos előkészítettsége volt az itt vázolt javaslatnak. Pozitívnak és előremutatónak tartotta a vitát.

A 291-es énekkel zárult a zsinati ülés. Holnap folytatódik a tárgyalássorozat.

A X. zsinat 13. ülészakájának második napjáról

Aszód – Az Aszódi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium ad otthont 2016. november 18-án és 19-én a zsinat novemberi ülészakájának. Az eseményekről igyekszünk folyamatosan frissülő anyagunkban tudósítani. MÁSODIK NAP.

9.15

A kezdődő tizenegyedik ülésen **Tölli Baláznak** vezetésével, **Abaffy Zoltán** előterjesztésében sor kerül a Törvény az egyház háztartásáról (a 2000. évi I. tv. módosítása) részletes vitájára. A változtatásokkal befogadott törvényt végül a zsinat elfogadta.

9.26

A tizenkettedik ülés a Reformációi Emlékbizottság vezetőjének, **Fabiny Tamásnak** a beszámolójával folytatódik, **Abaffy Zoltán** elnökletével.

A Reformációi Emlékbizottság a zsinat által a 2009. évi III. törvényben meghatározott keretek közt folytatja munkáját, évi négy alkalommal ülésezik. Az emlékbizottság védnöki körének új tagjai: Ittész Mihály zenepedagógus, Konok Tamás festőművész és Tátrai Zsuzsanna néprajzkutató. A 2016-os évben is számos találkozásra került sor a testvéregyházak képviselőivel és az illetékes állami intézményekkel, amelyekről részletesen szólt Fabiny Tamás a beszámolójában.

Részletezte azt a munkát is, amelyet az elmúlt évben a bizottság elvégzett (tudományos konferenciák, digitalizálási program, pályázatok, könyvkiadás, kiadványok, bemutatók, múzeummegnyitók stb.).

Az előadó kitért a lundi katolikus-evangélikus imaalkalom jelentőségére és az e mögött álló teológiai munka, pasztorációs munka fontosságára is, érintve az együttműködés további fontos területeit, illetve több egyházi bevonását is a párbeszédbe.

Külön kiemelte a Luther válogatott művei sorozat újabb kötetei mellett az Egyességi irat magyar fordításának megjelentetését, a Protestáns műzenei antológiák I. – Korálfeldolgozások a lutheri reformáció első évszázadából című hiánypótló kötet és A szembenállástól a közösségig dokumentumot.

Örömmel említette az állami Reformáció Emlékbizottság pályázatait, amelyeken számos evangélikus egyházközség is indult. Szólt a Refo500 holland kezdeményezésű kutatócsoportról.

Külön hangsúlyt kapott beszédében a digitalizálási munka, amely a 21. században rendkívül fontos területté vált.

Fabiny Tamás elmondta, hogy a Luther-rajzfilmsorozatból eddig öt epizód készült el, ezzel párhuzamosan zajlik az egyes epizódokhoz a digitális tananyag kidolgozása, mely korosztályos bontásban és a különböző (szaktárgyi, hittan- és gyülekezeti) csoportok igényeit figyelembe véve kínál sokszínű feladatbankot, óraterveket. Ez utóbbi munkát az Evangélikus Pedagógiai-Szakmai Továbbképző Intézet koordinálja.

A magyar változat mellett készül a német és angol professzionális szinkron, valamint előrehaladott tárgyalások folynak a portugál (brazil) és finn változat elkészítéséről. A nemzetközi egyházi támogatók mellett a német nagykövetség, illetve filmes pályázatok bevételeiből tudjuk finanszírozni a gyártást. Több fesztiválon is neveztük a rajzfilm különböző epizódjait (Kecskeméti Animációs Filmfesztivál, Ars Sacra Fesztivál, Oului Gyermekek- és Ifjúsági Filmfesztivál - Finnország). Nyilvános vetítésekre két ízben, az Ars Sacra Fesztivál keretében, egy ízben pedig a Bem moziban, ökumenikus kerekasztal-beszélgetéssel egybekötve került sor - mondta Fabiny Tamás.

„A Reformációi Emlékbizottság törekedett arra, hogy a központi projektek (könyvkiadás, digitalizálás stb.) mellett megőrizze tevékenységének gyülekezeti fókuszát. Ennek érdekében született a gyülekezeti programok tára, a Luther-kártyajáték, egyházkerületi kórustalálkozó, korálünnep, a magyar nap Wittenbergben terve, a közös bűnbánati liturgia magyar változata és egy ökumenikus énekeskönyv megújításának gondolata is.

Gáncs Péter hozzászólásában elmondta, hogy a tegnapi napon Pannonhalmán a Szent Márton-év zárásaként és a reformáció évének nyitányaként tartott beszédet, ami igen előremutató lépésnek tekinthető.

Laborci Géza gyülekezeti szintű illusztrációt hozott a püspök ökumenikus közeledésére, megosztotta a hallgatósággal egy görög katolikus pap hozzá írt személyes üzenetét.

Mészáros Tamás a 2017-es nagy ünnepekről kérdezett, **Hafenscher Károly** miniszteri biztosi tisztségében elmondta, hogy számos pályázat jelent meg a napokban is gyülekezetek és a civil szervezetek számára.

Kendeh Gusztáv hozzászólásában az egyházzenei bizottság rendezvényeit emelte ki (kerületi/országos kórustalálkozó).

Győri Gábor kérdezte, hogy a 2017-es év ünnepi alkalmain hogyan tudnak részt venni a gyülekezetek.

Fabiny Tamás elmondta, hogy korábban a református egyházban a Kálvin Bizottság működött. Október 31-én a Papp László Sportarénában lesz megemlékezés az összes protestáns egyház számára, de felhívják a figyelmet arra, hogy ettől az alkalomtól függetlenül legyenek istentiszteletek az evangélikus templomokban is.

Hafenscher Károly ismertette, hogy január 6-án gazdag, interaktív kulturális pogrammal készülnek, amely a reformáció kifejezetten magyar értékeit kívánja megmutatni. Ez a program a MÜPÁ-ban lesz, amely befogadóképességénél fogva korlátozott számú résztvevővel számol. Október 31-én viszont tágabb merítésű lehet, viszont élőben a televízióban is nyomon lehet majd követni az eseményeket az arénából.

Fábri György megköszönte a beszámolót és örömét fejezte ki a sokszínű programok és tervek miatt. Felvetette a kérdést, hogy vajon sikerül-e az egyházzól és a reformációról olyan képet festenünk a világ számára, amit szeretnénk. Kérte, hogy ne mondjunk le arról, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyházat lutheránus egyházként megmutassuk. Fontos az október 31-i program az arénában, de jó lenne, ha az ünnep evangélikus jellege mégis megmaradhatna.

Detre János utánanézett, hogy 100 évvel ezelőtt hogyan ünnepelték meg a 400. évfordulót. Igehirdetési blokkot dolgoztak fel és ebben a szellemben zajlott az igehirdetés. Feltétlen szükség lenne hasonló módon az egyház népének megmozgatására.

Fabiny Tamás szerint jó lenne, ha a központi ünnepség mellett lennének a gyülekezetekben evangélikus programok, szerinte jól előkészítve mindkettőt meg lehet erősíteni. Hangsúlyozta, hogy a reformációi megemlékezések ne pusztán egy napra koncentrálódjanak. Vannak tervek a református-evangélikus közös zsinatra is, amelyet a Fasorban tartanának.

10.22

A zsinat elfogadta a jelentést.

10.24

A tizenharmadik ülésen, **Abaffy Zoltán** elnökletével kerül sor a lelkészek válásával kapcsolatos törvényi módosítások általános vitájára, **Szarka István** előterjesztésében.

Az előterjesztő elmondta, hogy külföldi és hazai, más egyházak példáját vizsgálták a kérdésben, és a lelkészi munkaközösségekben (LMK) is megtárgyalták a témát. Fontos gondolatuk volt, hogy nem fegyelmi vétség, hanem etikai kérdés a válasz. Az fogalmazódott meg, hogy ne csak szóljunk az okokról, hanem tegyünk is ellene. Ezért a Gyülekezeti és Missziói Osztály szervezésében, holland segítséggel kapcsolatépítő párterápia indul. Túljelentkezéssel számoltak, tehát igény van a prevencióra.

Az etikai bizottság képviselőjében először is a zsinatnak kell döntenie a törvényi szabályozás szükségességéről. De a zsinat már hozott ilyen határozatot.

A lelkészek házasságának felbontása kérdésében egy A és egy B verziót tárgyalnak meg. A B verzió egy sokkal részletesebb kivizsgálást feltételez a válással kapcsolatban.

A benyújtott verzió a tárgyalás előtt így hangzott:

„A” változat: „A lelkészek házasságának felbontása

33/A. § (1) A lelkész – házassági kapcsolatának megromlása esetén – a házasság felbontására irányuló kereset előterjesztését megelőzően tájékoztatja az illetékes esperest és püspököt az ő vagy házastársa válási szándékáról.

(2) A kereset beadásával, de legkésőbb a peres eljárás megindulásával a lelkész szolgálati jogviszonya felfüggesztésre kerül, a házasság jogerős bírósági felbontásával megszűnik. A törvény erejénél fogva hatályba lépő felfüggesztés részleges vagy teljes megszüntetéséről, valamint a szolgálati jogviszony megszűnése esetén a lelkész további szolgálatáról – az illetékes esperes és a szolgálatba állítót képviselő testület véleményének figyelembe vételével – az illetékes püspök dönt. A lelkész válása után választhatósága 3 évig a püspöki tanács egyetértési jogához kötött.

(3) A (2) bekezdésben leírt véleményezési jog gyakorlása során, amennyiben egyházi önkormányzat a szolgálatba állító, akkor a presbitérium, amennyiben intézmény, akkor az igazgatótanács a szolgálatba állító képviselő testület.

(4) A házasság jogerős bírósági felbontásával a lelkész minden – az egyházközségnél magasabb egyházkormányzati szinten viselt – tisztsége, valamint zsinati, országos presbitériumi és országos bírósági tagsága megszűnik. Ilyen tisztségre és testületi tagságra a házasság felbontása után három évig nem választható.”

„B” változat: „A lelkészek házasságának felbontása

33/A. § (1) A lelkész – házassági kapcsolatának megromlása esetén – a házasság felbontására irányuló kereset előterjesztését megelőzően tájékoztatja az illetékes esperest és püspököt az ő vagy házastársa válási szándékáról.

(2) A lelkész a házasság felbontására irányuló pert kezdeményező keresetlevél benyújtásának tényét három napon belül, az ellene indított házassági bontóper tényét az erről való tudomásszerzést követő három napon belül köteles bejelenteni az illetékes esperesnek.

(3) Az esperes – a püspök egyidejű értesítése mellett – az egyházmegyei felügyelő és az espereshelyettes bevonásával 15 napon belül kivizsgálja az ügyet.

(4) A vizsgálat során a (3) bekezdésben meghatározott tagokból álló bizottság a lelkészt és – amennyiben erre hajlandó – házastársát, a gyülekezet felügyelőjét és a presbitérium tagjait meghallgatja.

(5) A vizsgálatról az esperes írásbeli jelentést készít a püspöknek, amelyben a megállapított tények leírása mellett véleményt nyilvánít arról, hogy a lelkész szolgálati jogviszonyának felfüggesztése indokolt-e vagy sem.

(6) A püspök az eljárás alá vont lelkész szolgálati jogviszonyát – a házassági bontóper jogerős befejezéséig – felfüggesztheti. Ha azt nem tartja indokoltnak, akkor a lelkész szolgálati jogviszonyával kapcsolatos döntést, szükség esetén a lelkész meghallgatása után, a házassági bontóper jogerős befejezése után hozza meg.

(7) Ha a püspök a lelkész szolgálati jogviszonyát felfüggeszti, egyidejűleg dönt az emiatt szükséges intézkedésekről, többek között a szolgálat ellátásáról, a mérsékelt jövedelem összegéről.

(7) A házassági per jogerős befejezését az ítélet kézhezvételétől számított 3 napon belül a lelkész köteles az esperes útján bejelenteni a püspöknek.

(8) Ha a püspök a lelkész szolgálati jogviszonyát megszünteti, a lelkész minden – az egyházközségnél magasabb önkormányzati szinten viselt – tisztsége, valamint zsinati, országos

presbitériumi és országos bírósági tagsága megszűnik. Ilyen tisztségre és testületi tagságra három évig nem választható.”

Tölli Balázs megkérdezte, hogy az előterjesztő támogatja-e a B verziót, amelyben az esperesek feladata lenne a válaszok kivizsgálása.

Mészáros Tamás az egyházvezetés számára bizalmat kért. A válási folyamatból jó lenne, ha sok szubjektivitást, a sokféle bizottsági vizsgálatot kivonnának. Ez segíthetné a helyzetek megoldását.

Detre János szerint fontos lenne az egyházvezetői vizsgálati szakasz.

Krámer György meglepődve hallotta, hogy a társadalmi vitát, amely lezajlott, homogénnek aposztrofálták. Fontosnak tartaná, hogy az esperesek ne a saját véleményüket, hanem az LMK-k véleményét képviseljék, mert az egyes lelkészek máshogy látják a kérdést, mint ők.

Bárdossy Tamás szerint sokaknak sokféle tapasztalata van a kérdésben. Erkölcsi ítélet meghozatalát mindenképpen meg kell hoznia az egyházvezetésnek. A döntést egyfajta automatizmus megkönnyíthetné, de nem minden eset ugyanolyan. Legyünk figyelemmel a gyülekezeti és lelkészcsaládi érdekekre is.

Isó Zoltán saját LMK-beli tapasztalatait osztotta meg a hallgatósággal. Ott a többség véleménye az volt, hogy automatizmus útján nem lehet eseteket elbírálni.

Péczka Ferenc az egyházvezetés terheit szeretné csökkenteni, ezzel egy időben a lelkész megbélyegzésének csökkentését is javasolta.

Laborczi Géza szerint kérdés, hogy az ember életének erkölcsi csődje és annak jogi következményei között milyen átjárhatóság van. Kétségtelen, hogy a magánéleti probléma kihatással van egy gyülekezet életére, amelynek van egy egyházkormányzási megfogalmazása. Egyik változatot sem tartja járhatónak, mert mindkettő nehézséget okoz. A legfelsőbb egyházvezetői szintet sem lehet kivonni a kérdésből. A prevenciót viszont a legfontosabbnak tartja.

Ittész András rossz iránynak tartja, ha a lelkész és a gyülekezet kapcsolatát házasságként jellemezzük.

Gíró-Szász János szerint a bíróság előtti vita igen rossz hatással van a váló felekre és ebben a gyerekek is mindig sérülnek. Ezt a kérdést minősített többséggel kellene a zsinaton tárgyalni.

11.00

Fabiny Tamás szerint a társadalmi vita sok szinten folyt. Lehet, hogy nem az esperesek, hanem az LMK vezetőket kellett volna megszólítani a kérdésben. Egyetértett azzal, hogy különösen az egyházban meg kellene teremteni a válaszok békés lefolytatását. A püspöki tanács is foglalkozott a témával, nem akarnak a püspöki felelősség alól kibújni, mindkét verzióban szerepel a püspöki lelkipásztori szerepe. Az etikai bizottság sokszor elmondta azt is, hogy kötelesség lenne a lelkészek védelme is, nem szabad a bűnösség ellenére kiteszítani őket. Éppígy a lelkész társát is védeni kell, de a gyülekezetet is.

Muntag András elmondta, hogy a törvény, amelyet a zsinat hoz, életbelépése után önálló életre kel. A zsinat felelőssége, hogy a szöveg olyan legyen, amelyet nem lehet félreértelmezni. A két változat között különbség az is, hogy az egyiknél van, a másiknál nincsen határidő.

Szabó Szilárd szerint a lelkész házassága ugyanolyan, mint a nem lelkész házassága. Miért nincsen a világi tisztségviselők élete is ugyanígy szabályozva? Szerinte a lelkészek, a lelkészi kar többsége - saját tapasztalata szerint - nem támogatja, nem képviseli az A verziót.

Gabnai Sándor szemezgetett azokból a mondatokból, amelyeket LMK-juk elküldött az etikai bizottságnak. A vitához hozzászólva felvetette, hogy vajon miért nem működnek a felállított lelkészi becsületszékek. Előkerült nála is a Szabó Szilárd által emlegetett kettős mérce kérdése. Nem csak a prevenció, hanem a posztvenció is fontos.

Rück András az intimszféra tiszteletben tartását hangsúlyozta. Ha szabályozni akarjuk, abban mindig lesznek lyukak.

László Virgil súlyos kihatású kérdésnek tekinti, hogy az A verzióban az szerepel, hogy „A kereset beadásával, de legkésőbb a peres eljárás megindulásával a lelkész szolgálati jogviszonya felfüggesztésre kerül, a házasság jogerős bírósági felbontásával megszűnik.” Ezzel rögtön kihatással lennének a lelkész életére, beavatkoznánk a polgári bíróság előtti eljárásba is. **Szarka István** egyesével reflektált az elhangzottakra. Elmondta, hogy a törvényelőkészítő bizottság az A verziót támogatta. Az egyházvezetés részéről is inkább ez a verzió kapott támogatást. A 17 egyházmegyéből 5 helyről érkezett az etikai bizottsághoz visszajelzés. Szeretné, ha a döntés nem húzódna el, hanem a zsinat most határozatot hozna és ezzel minél előbb rendezni tudnánk a kérdést.

11.30

Lengyel Anna szerint akármelyik változat így marad és a kért javaslatok nem kerülnek bele, akkor szeretne a szavazásból kimaradni.

Bárdossy Tamás véleménye: a döntési pontokat egyik verziónál sem lehet megspórolni.

Szarka István hozzátette, hogy egyik verzió sem végleges, ez egy általános vita. Amennyiben valamelyik irányt a zsinat elfogadja, úgy az az irányt dolgozzák ki részletesen.

Asztalos Richárd szerint nem kell minél hamarabb lezárni a kérdést, a javaslatokat bele kellene dolgozni, és minősített többség kellene a döntéshez.

Krámer György a világiak kérdését, az ő válaszuk kérdésének bevonását szorgalmazta, erre válaszul azt kapta **Szarka Istvántól**, hogy a bizottság feladata a lelkészi válaszok vizsgálata volt.

Mészáros Tamás már korábban kérte a törvény világiakra való kiterjesztését. Ha ez a törvény a lelkészekre vonatkozva megszületik, akkor a témát folytatni kell.

Szarka István a téma elővezetőjeként megköszönte az egyházfélő hozzászólásokat.

11.54

Szavazásra bocsátották az irány meghatározását. Az A változat továbbgondolását kérte a zsinat.

Muntag András ügyrendi kifogással élt. De újra nem szavaztak.

12.23

A tizennegyedik ülésen **Hafenschner Károly** elnökletével, **László Virgil** előterjesztésében kerül sor a 2005. évi IX. törvény módosítása – Az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló általános és részletes vitára.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata a 12/2015. (V. 29.) számú zsinati határozatával úgy döntött, hogy felül kívánja vizsgálni egyházunk hatályos fegyelmi szabályozását és erre **László Virgil** vezetésével egy külön munkacsoportot hozott létre. Ők a beérkezett jelzések, igények, előzetes munkaanyagok, valamint a munkacsoport tevékenysége nyomán a zsinat elvi iránymutatása alapján most módosító javaslatot nyújtottak be. Az egyházi ügyészek - az országos fegyelmi tanács és a Magyarországi Evangélikus Egyház Bírósága munkájának, az egész fegyelmi rendszernek új rendszer szerinti működése került megtárgyalásra.

A kért módosításokkal végül megszületett a törvény módosítása.

13.05

A tizenötödik ülésen **Tölli Balázs** elnökletével A választásokról és szavazásokról szóló 2005. évi VII. törvény módosításáról történő előkészítő elvi vita következik, **Laborczy Géza** előterjesztésében.

A Láthatóan evangélikus stratégia 2012-2017 anyagát többször tárgyalta a zsinat és azt egyházunk közvéleménye is megismerhette. Az erre a célra felállított bizottság elvégezte munkáját. Javasolják azonban, hogy az új helyzetben kerüljön felállításra egy stratégiai és struktúrával foglalkozó különbizottság, amelyben az egyházvezetés, a különböző munkaágak (gyülekezetépítés, misszió, diakónia, oktatás, felsőoktatás, gyakorló lelkészek, presbiterek) szakértői vesznek részt, az országos presbitérium javaslata alapján.

Ittész András további előkészítést javasolt, **Buday-Malik Adrienn** pedig a munkabizottság létrehozását támogatta.

A zsinat is támogatta a bizottság létrehozását.

13.15

Beadvány érkezett a zsinathoz az országos felügyelő megválasztásának módosítására. Ennek tartalma az, hogy az országos felügyelő megválasztása újra kerüljön vissza a gyülekezetekhez. A munkabizottság az előterjesztés elnapolását javasolja. Az a konszenzusos álláspont alakult ki, hogy ezt a kérdést akkor tárgyalja meg a zsinat, amikor a mandátumok egységesítéséről az új egyházi szerkezet kialakításáról dönt.

A zsinat a kérdéssel való további foglalkozást támogatta.

A bizottság javasolta az egyházmegyei, egyházkerületi és országos egyházkerületi szinten azt, hogy a tisztségről a 70. életév betöltésével ne kelljen lemondani. A zsinat ezt nem támogatta, továbbra is megmarad a 70 éves életkor korlátozás.

A zsinat támogatta, hogy a magasabb egyházkerületi szinten a felügyelői megválasztáshoz korábban ellátott egyházközségi presbiteri tisztség ellátását, az ott szerzett gyakorlat meglétét írják elő a törvényben.

Esperesnél 10 éves lelkészi szolgálat, ebből legalább 5 év parókusi lelkészi szolgálat szükséges - a javaslat szerint. Ezt a kérdést a bizottság tovább tárgyalja.

A 2005. évi VII. törvény 36. § (2) bekezdése így szól: „A püspökké választhatóság feltétele legalább 15 év lelkészi, ebből legalább 5 év gyülekezeti lelkészi szolgálat és a be nem töltött 60. életév. Megbízatása a lelkészi nyugdíjkorhatárig tart, de nyugdíjba vonulásáról a korhatár előtti második évtől a korhatár utáni második évig terjedő időszakba eső időpont kiválasztásával a püspök maga dönt.”

A zsinat szerint a jelenlegi szabályozásnak kellene maradnia.

Rück András hozzászólásában elmondta, hogy nem a kora határozza meg a püspök kvalitását.

13.39

Tovább folyik a munka a jelölési eljárás egyszerűsítéséről.

14.23

A tizenhatodik ülésen **Abaffy Zoltán** elnökletével kezdődik el a lelkészi életpályamodellről szóló tájékoztató, **Joób Máténak**, a püspöki tanács által életre hívott munkacsoport vezetőjének előterjesztésében. A munkacsoportban tizenketten vesznek részt, lelkészek és világi emberek vegyesen, sőt két református meghívott is részt vesz a munkában.

A pedagógus életpályamodellről **Kendeh K. Péter** írt egy dolgozatot, ennek ötlete alapján kezdődött a munkacsoport működése. Továbbgondolták a képzési modelleket, a szakaszolást, a specializálódást, és a modellhez kötött garantált illetményt is.

Joób máté elmondta, hogy a modell nem csak a lelkészek, de a pályára készülők számára is biztosítékot jelenthetne. Jobban tervezhetővé válna az életút. Létrejöhetne egyfajta állandó megújulás a hivatás szeretetében.

A meglévőkre építve szeretnék a modellt kidolgozni, egy olyan rendszert létrehozni, amely mindenki javát szolgálja, védőhálót ad és kompetencia-központú.

Az általuk összeállított online kérdőívre a lelkészi kar majdnem a fele válaszolt. Szeretnének a hitoktatásban, de a vezetői kompetenciákban is több támogatást kapni.

Az életpályamodell egyik alappillére a jelzőrendszer és támogató szolgálat, amely például szakmai, mentális és magánéleti elakadásban segítene. Szervezett továbbképzések, szupervízió és szombat idő beiktatásával a szakmai elakadásokat segítenék. Rendszeres pszichológiai állapotfelmérésnek vetnék alá a lelkészeket és szükség esetén delegálnák segítő szakemberhez.

Már a teológiai tanulmányok során ki kellene alakítani egy lelki vezetői kapcsolatot, lelkészakadémiai kurzusok, kerületi hivatásgondozó napok keretében lehetne megerősíteni az egyéneket spirituális identitásukban. Az interperszonális kapcsolatok területén az illetékes esperessel folytatott éves beszélgetésekkel és a Gyülekezeti és Missziói Osztály által felkínált programokkal lehetne élni.

A másik alappillére a modellnek a képzési és minősítési rendszer lenne, a folyamatos továbbképzési lehetőségek és kompetenciák megszerzésének lehetőségével. Diplomás pályakövető rendszert lehetne kidolgozni.

Az illetményrendszer kidolgozása a harmadik alappillére lenne az életpályamodellnek (garantált minimum, kreditrendszerhez kötött illetmény, vegyes rendszer - gyülekezeti és közegyházi).

A tervek szerint 2017. májusig az életpályamodell egyes részeit bemutatnák, 2017 nyarán lehetne kodifikálni, novemberben pedig a zsinat is elfogadhatná azt.

14.47

Gáncs Péter pozitív folyamatnak értékelte az elindult együttgondolkodást. A sabbatév kérdése alapvetően emberi erőforrás függvénye. Fontosnak vélte, hogy jövőre az egész lelkészi kar tanácskozásán ezek a kérdések előkerüljenek.

Kalincsák Balázs kardinális kérdésnek nevezte a lelkészek helyzetének rendezését. Külföldi példát hozva elmondta, hogy testvéregyházaknál szokás a szükséges minimum feladat megállapítása egy lelkésznél.

Stermeczki András megkérdezte, hogy van-e a bizottságban vidéki szórványban szolgáló lelkész? Továbbá érdeklődött, hogy a bérminimum mihez lesz igazítva - pedagógusi, közalkalmazotti bérek? A szolgálati éveket beszámítják-e? Hogyan lehet a lelkészi fizetések közötti aránytalanságokat kompenzálni?

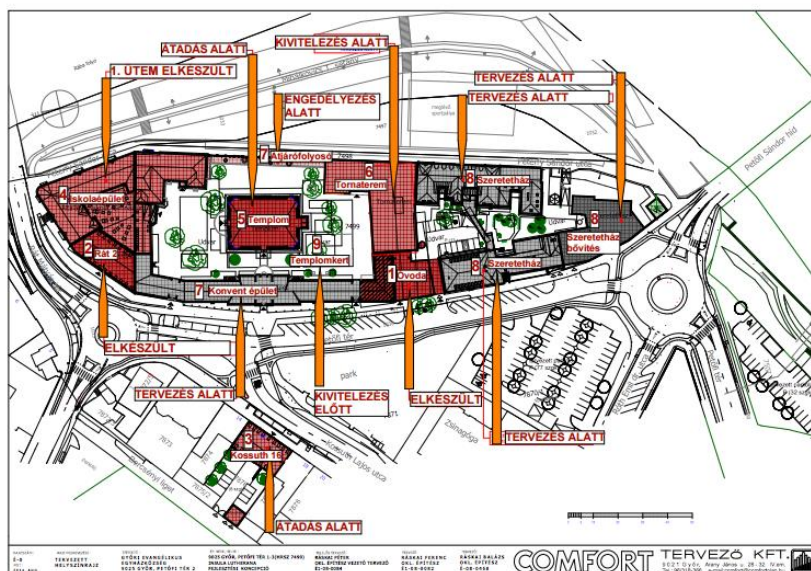
Tölli Balázs nyomasztónak ítélte, hogy a zsinati tagok közül sok lelkész elment már. A lelkészi bérminimumnak a gyülekezetekből kellene jönnie, de ez nem látszik. Felvetette a lelkészi munka minőségi fokának mérését.

Muntag András a Zelenka alap vezetőjeként segítségét ajánlotta fel.

Joób Máté válaszolt a felvetett kérdésekre, nyitottá tette a témát és közölte, hogy további ötleteket, kérdéseket várnak. Folyamatosan gondolkodnak az egyes részek kidolgozásához. Lehetőségek és kötelezettségek rendszerében gondolkodnak a képzés terén.

15.10

A tizenhetedik ülésen a Győri Insula Lutherana projektről **Ráskai Péter** tervező tartott beszámolót. Az alábbi képen látható, hogy áll a beruházás:

15.20

Zárszót mondott **Hafenscher Károly**. A következő zsinati ülés február 24-én lesz.